

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

Biblioteca „Universității”

201—205

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 150 Lei

Pe 6 luni . . . 75 Lei

Pe 3 luni . . . 40 Lei

Pentru America 2 Dolari

Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Acțiune criminală

Un nou memento pentru ceice pot să priceapă *)

Până bine de curând mulți dintre noi eram indiferenți față de propria noastră confesiune. Luptele politice, cari a trebuit să le ducem pentru existența neamului, și mai pe urmă pentru întregirea lui — ne-au absorbit cu totul. Mișcările confesionale de astăzi ne-au făcut însă conștii de cecece suntem. —

Desigur a fost un păcat neiertat, ca după unirea politică a Românilor să se purceadă, sub steagul înșelător al unirii religioase, la o sistematică propagandă pentru exterminarea uniților, ca uniți, și înglobarea lor în ortodoxism. Un păcat și mai neiertat a fost, că această propagandă și-a aflat organe de publicitate scrise anume pentru popor, sămănându-se astfel vrajba și neînțelegerea tocmai acolo, unde nu trebuia, în pătura largă a poporului.

Se motivează această propagandă cu faptul, că — precum se afirmă — unirea tot e cale de agitație și luptă s'a lățit, și tot pe această cale trebuie desființată. Este o motivație, rostită, pe cât știm, de gura unui mitropolit ortodox. Noi știm însă că mișcarea de unire cu Roma, oricare ar fi fost modul ei de propagare, a avut la bază un complex de cauze naționale, a căror rezolvare favorabilă se aștepta tocmai dela această unire. Că aceasta a fost un act bogat în binecuvântări pentru neam, o spun toți istoricii noștri. Mai știm apoi, că deși actul acesta ținea la unirea întregului Ardeal, a succes numai în parte, din cauza reacțiunii pornite și nutrită de Sârbi.

Azi vremile sunt schimbate. Se cere desființarea unirii. Dar unde este acel complex de cauze naționale, cari cer desființarea ei? — Sunt uniții o primejdie pentru neamul românesc? De ce nu au fost sub Unguri? De ce alții erau pururea în fruntea luptelor naționale? De ce nu era în întreg Ardealul un oraș război urgisit de Unguri decât Blajul? De ce s'a vorbit despre el, că ar trebui să se steargă de tot pe fața pământului?...

Să ia deci seamă, cei ce duc lupta de pe câmpul politic pe cel religios! Astăzi o luptă ligioasă e cu mult mai dărnă decât odată. Dacă Unirea pe vremuri n'a reușit să-i facă pe toți ardelenii uniți, — credeți, că astăzi, când lumea e mai conștie de sine și de îndreptățile sale, veți putea face pe toți uniți!

*) În legătură cu cel mai proaspăt discurs parlamentar al dlui Dr. I. Lupuș, care, luând cuvântul la înțelegerea patriarhatului, s'a simțit dator să accentueze, că demnitate bisericească a ortodoxiei este un nou argument pentru a se lucra în favorul unității religioase a neamului, facem cu plăcere loc acestui articol venit din Ardeal, merit a fi un memento mai mult pentru cei ce vor să se lupte de binele țării.

N. R.

să fie ortodocși!?!... E oare biserica unită un codru nepăzit, în care fiecare taie cât vrea? Sunt oare preoții uniți niște neputincioși, cari să privească cu mâinile în sân decimarea turmei lor? Ori doară arhieriei uniți sunt atât de slabi, ca să nu poată opune o rezistență până la jertfa de sine, oricărei tentative de desființare?...

Ar fi desigur o injurie la adresa bisericii unite, a susținea așa ceva! — Nu fiți deci naivi Domnilor propagandiști, fiindcă cecece voți să săvârșiți e pur și simplu imposibil.

Dar punem cazul, că având și pe mai departe întreg sprijinul organelor de stat — cecece nu prea este probabil —, a-ți isbuit să rupeți din celea 1 milion și jumătate uniți să zicem chiar 500 mii. Cele 500 mii însă nu ar fi în masă compactă, ci ar fi și de aici și de colo, precum s'a putut. Ce privești ar avea atunci satele românești? Cea mai sfâșietoare. În acelaș sat s'ar dujmani de moarte frați, neamuri și rudeni, vecini și consăteni; unii că s'au lăpădat dela unire, alții că nu vreau să o lase odată cu capul. S'ar naște certe furtunoase, bătăi chiar, lupte pentru biserică, pentru seslunea parohială, pentru cimiter; frecări la procesiunile religioase, discuții aprinse în tot locul, în stradă, în birturi, în târguri. Mulțimea intelectualilor uniți, eștiți din pătura țărănească, nesuferind să siluiască cineva convingerea religioasă a lor și a rudeniilor lor de țărani, ar avea grijă să organizeze rezistența în așa chip, că ar fi lipsă să se înceapă epoca martiriilor, dacă lupta aceasta fratricidă nu s'ar curma mai curând de sus.

Și în acelaș timp s'ar adevăra cu vârf și îndesat, că: „Inter duos litigantes, tertius gaudet!” Sectele metodiste ar cuprinde țara tot mai mult; mulți din popor, scârbiți de luptele acestea, ar părăsi ambele partide, ca să nu mai aibă de lucru cu ele...

Dar a intriga, a produce astfel de lupte în sinul poporului românesc astăzi, când în orice moment putem să fim atacați din afară e o adevărată crimă contra intereselor acestui popor și ale țării. Nu pot înțelege mentalitatea celor ce o fac și măndoiesc de veritatea sentimentului lor românesc.

Căci, ce te impoartă pe tine, Român dela Sibiu, că Maniu sau Vaida e unit. Când vezi, că se luptă până la jertfirea de sine pentru binele neamului românesc, tu te sinchisești de confesiunea lui? Oare Român e tot atât cât ortodox și ortodox cât Român? Dar cui îi vine în minte bunăoară în Germania să acuze pe catolici că nu's patrioți buni? Sentimentul național acolo e mai tare, unde biserica știe să formeze mai bune caractere. De aceea biserica romană, pe lângă nenumărații martiri pentru cauza religioasă a dat și nenumărați martiri naționali. Biserica unită a moștenit aceasta tradiție dela marea biserică catolică, și ea a dat neamului nostru mulți și

mari luptători naționali, ca Inocențiu Micu, Bărnuț, Barițiu, Rațiu, Lucaciu, și alții, ca să tăcem de luptătorii ei din zilele noastre.

Cu adâncă scârbire sufletească privim deci noi mirenii la agitațiile pornite pe tema confesională, și avertizăm de pe acum pe cei ce le instigă, că — urmându-le, vor găsi în fața lor o tabără cu mult mai mare și mai puternică decât își închipuie.

Noi uniții ne vedem cu mult mai bine asigurată educația națională și religioasă în biserica unită decât în cea ortodoxă, cu atât mai vărtos, că biserica unită are ușa pururuna deschisă pentru marile curente de viață religioasă, cari frământă Apusul latin prin sânge și lege, — pe când biserica ortodoxă își ține ușile hermetice închise în fața acestora, deschizându-le larg în fața curenților cari vin din lumea protestantă, anglicană și chiar... cea slavonă.

Indoiala noastră față de biserica ortodoxă mai crește și prin faptul, că vedem în sânul ei atâta ură față de tot cei catolic. Or, ura aceasta e neînțeleasă când fixăm, mai ales, două constatări. Prima: Nici o biserică nu e mai de aproape înrudită, în credință — ca să zicem așa —, cu cea ortodoxă, decât biserica catolică. Și a doua: Ura confesională e o virtute necunoscută în biserica lui Hristos. Iară în biserica ortodoxă aceasta ură față de catolici e ceva specific. — Adânc s'a mai infiltrat acest ser greceac, antiroman, în mentalitatea ortodocșilor români!... Dacă însă Grecii au avut motive să urască tot ce-i roman, am vrea să știm ce îndreptățire, ori măcar ce justificare, se poate invoca pentru ura noastră, a Românilor, față de biserica cetății eterne a Romei?

Ce ne-a greșit nouă Roma?

Un bun Român.

O hotărîre principiară. Se știe, că după legile în vigoare la noi în Ardeal, averea comunității religioase, ai cărei membri au trecut în parte, ori chiar în totalitatea lor, la altă confesiune, nu trece împreună cu credincioșii, ci rămâne proprietatea confesiunii căreia i-a aparținut mai înainte. Dispoziția legii acoperă deci pe deplin canoanele bisericii catolice, în sensul cărora averile bisericești nu sunt ale singuraticelor comunități, ci ale eparhiei, care singură poate dispune asupra lor.

Așa fiind, încercările ortodocșilor de-a pune mâna pe câteva biserici unite în comune, unde credincioșii noștri au fost ademeniți, — cu mijloacele cunoscute — să treacă, fără a observa măcar formele legii, la ortodoxie, au provocat reacțiunea firească a bisericii noastre, care a cerut autorităților civile ca respectând legile în vigoare să dispună retrocederea bisericilor răpitate. Ocolușul din eparhia Gherlei, Drăgușul din arhidieceză și mai ales Cibul din eparhia Lugojului au ajuns vestite pe chestii de această natură. Frații ortodocși interpretau „dominațiunea” în sensul, că pot nesocoti și legile

țării și așa s'a putut întâmpla, că după ce Preasfințitul Lugojului a părăsit Cibul, ortodoxia a pus a doua zi de nou stăpânire pe biserica noastră de acolo.

Chestia a ajuns la minister și chiar înaintea Consiliului de miniștri, care, aprobând punctul nostru de vedere, a hotărât, că „bisericele în litigiu de ambele confesiuni să rămână, până ce justiția s'ar pronunța, acele confesiuni, căreia ele au aparținut înainte de trecerea credincioșilor într-o parte, sau alta“. Adevărat, că scrisoarea ministerului cultelor, prin care episcopiile noastre au fost avizate despre această hotărâre, spune, că „decizia aceasta se poate aplica numai acolo unde există biserică de ambele confesiuni“, urmând ca în alte cazuri „ministerul să se pronunțe din caz în caz“, dar acest adaus arbitrar este contrar legii în vigoare și de aceea nu poate să aibă valoare. Arhieriei noastre au și protestat, pe cât știm, imediat împotriva lui și se dă ca sigur, că ministerul se va pune într-o parte pe punctul de vedere al legii.

Cu toată „dominațiunea“ lor, rău interpretată, Scorobeții Sibiului vor trebui deci să înțeleagă, că legile în vigoare totuși nu pot fi călcate în picioare...

Spre Răsărit! Așa se intitulează, cu multă satisfacție, un articol publicat de curând în organul oficial al mitropoliei sibiene. Ni-se spune în el, pe temeiul unor informații „panortodoxe“ ale ziarului „Tribuna nouă“ dela Arad, că la Budapesta s'ar pune foarte serios chestiunea de-a se lăpăda de Roma și de tot Apusul, orientându-se pe viitor spre ortodoxia Răsăritului. Și gândul acesta ar agita pe „marii cugetători maghiari“ pe motivul, că oamenii au început să-și dea seama de imensele pierderi ce au avut din faptul, că în loc să se orienteze și în trecut „spre Răsărit“, au rămas... „coada popoarelor apusene“.

Dar informația este cu tâlc. Și adorabilul tâlc sibiian spune acestea: „În vreme ce vecinii încep ași da seamă astfel de greșelile mari săvârșite în cursul veacurilor, ca alipiți la biserica Romei — la noi, la Români arde-

leni, se găsesc și astăzi câțiva rătăciți, pentru cari experiența tristă a trecutului n'a produs încă ideea, că orientarea noastră firească (!) duce spre biserica Răsăritului, și nu a Apusului“.

Informația fraților dela Arad este, după părerea noastră, lipsită de orice temei. Nu însă și tâlcul, ale cărui temeiuri se văd de o postă. Dar chestia e: *Ar primi Sibiul și pe Maghiarii urgisiți în sinul ortodoxiei?! Și atunci, cum stăm cu povestea, că biserica unită trebuie desființată numai pentru că și la Budapesta sunt catolici!*

Câteva precizări ar fi binevenite.

Revistă bisericească.

Un număr recent al ziarului „Cuvântul“ dela București pune în gura dlui ministru Lăpedatu următoarele cuvinte spuse în cursul unui interview dat de curând la Cluj: „Chestiunile pendente ale religiunilor ardelenice vor găsi o soluție definitivă după ce se va vota legea confesiunilor, când — de altfel — fiecare confesiune va trebui să supună spre revizuire (?) statutele sale, conform regulilor proiectului de lege. Atunci se va pune și chestiunea acceptării concordatului de către Corpurile legiuitoare“. — După observațiile dlui ministru, spun ziarele maghiare din Cluj, tratativele Concordatului se urmează normal și abia mai sunt deosebiri de vederi în privința câtorva puncte.

Domineca trecută s'a ținut *adunarea generală a femeilor române gr.-catolice din Cluj*, a cărei activitate înseamnă atât de mult pentru parohiile noastre clujene. Raportul secretarului (d. Dr. Al. Borza, prof. universitar) relevă, că în cursul anului trecut s'au pregătit pentru biserica lui *Bob odăjdii*, felinare ș. a. în valoare de circa 20,000 Lei, lucrându-se mai nou din greu pentru înzestrarea și transformarea conformă ritului oriental a bisericii „Calvaria“, pentru ea mai apoi să se dedice

cu totul bisericii din centru, a *Minorților*, a cărei luare în primire se așteaptă cu înfrigurare de toată lumea clujană. — Adunarea generală a ales un nou comitet, în frunte cu vrednica prezidentă de până acum, dna *Livia Dr. Boilă*.

Reuniunea de misiuni a eparhiei Lugojului a stabilit pentru noul an următoru program: *Nevrincea, Șăsanovița și Drăgășina* în 7—9 Martie; *Isgar și Balomir-Subcetate* în 22—25 Martie; *Livadia și Geoagiu* în 11—13 Aprilie; *Lunca Cernii de jos și Ruda* în 17—20 Iulie; *Lățunaș, Cenad și Ilidia* în 14—16 August; *Vaidei și Parța* în 13—15 Septembrie; *Booș și Tievaniul mare* în 20—22 Noembrie. Pentru orașele Lugoj și Arad se va fixa timpul misiunilor mai târziu.

„*Sionul Românesc*“ dela 15 Februarie publică un ordin al Consistorului dela Lugoj, cuprinzând mai multe dispoziții referitoare la *uniformitatea ritului sfintei liturghii*. Ele au fost reclamate de diversitatea practicilor liturgice, însușite de clerul eparhial prin seminariile deosebite, unde a trebuit să se crescut, în lipsa unui seminar propriu. Unificarea definitivă a întregului ritual este, cu atât de bine spune cercularul lugojan, „dintre frumoase chiemări ale legislației noastre provinciale, care așteptăm să se înfăptuiască cât mai îngrabă“. — Dar se lucrează oare pentru această înfăptuire?

Ocupându-se de *înlăturarea reprezentanței diplomatice a Franței la Vatican*, N. Iorga publică în numărul dela 18 Februarie al „*Neamului românesc*“ următoarele: „De astăzi înainte... republica va avea un simp agent de legătură pe lângă Sfântul Scaun. E jignire vădită și dureroasă care se aduce popoului creștinătății catolice. E extrem de interesant însă a se vedea în ce chip înțelege el reacțiunea. Cu cea mai mare prudență se evită tot ce poate invenina raporturi, ajunse atât de rele între statul lui interreligionar, de o parte

□ □ Proiect „Unirii“ □ □

Pentru „Anul sfânt“.

Pastorală episcopului Alexandru al Lugojului.*)

Roma a fost pururea centrul de atracție al lumii întregi. „Încă pe vremea Romanilor păgâni ajunseser prin monumentalele sale bazine, foruri, terme, apaducte, palate, stadio, amfiteatre, arcuri de triumf, mausolee și columne, la atâta faimă, încât ochii barbarilor rămăneau fascinați și subjugăți de atâta frumusețe...“

Ce să zicem însă despre strălucirea câștigată de Roma, de când și-a fixat Scaunul între zidurile ei smeritul pescar din Galilea dela țărnușul Tiberiadei? De atunci mărirea Romei a luat proporții nebănuite. Roma păgână nu văzuse ceace ne este de dat nouă să vedem, creștinilor, fii credincioși ai Romei. *Basilici ca a sfântului Petru*, cu uriașa-i cupolă și imensele-i bolte: un cer po-

* Ca un minuat preludiv la Apelul ce se va face în curând din partea Comitetului de aranjare pentru pelerinajul român la Roma, dăm aici părțile mai însemnate ale scrisorii pastorale, date în cauză din partea Preasfințitului dela Lugoj. Se evocă în ea, cu putere de artist, minunile de artă ale Romei creștine, și fiindcă acestea incontestabil sunt din cele mai însemnate puncte de atracție ale pelerinajului cuceririi, credem a face, prin publicarea ei, bun serviciu ideii pelerinajului. N. R.

gorit aievea pe pământ; *San Paolo*, un juvaer de arhitectură, sculptură și pictură bisericească; o vedenie din rai; *Santa Maria Maggiore*, o grădiniță micunată de marmoră în multele-i capele și altarul confesiunii cu leagănul lui Hristos; *San Giovanni in Laterano*, mama tuturor bazilicilor, cu admirabilele mozaicuri, opera lui Leon XIII; *Santa Croce in Gerusalemme*, cu relicviile-sfinte a patimilor Mântuitorului, ce n'au pereche-n lume; *multele basilici ale Precuratei Vergure Maria* cu grațioasele picturi, sveltele columne, gingașele arcuituri, bogăția de motive arhitectonice, și artistică împletitură a motivelor de pe tavanuri; *biserica Gesù și a sfântului Ignatius*, unde familiile aristocratice romane s'au întrecut pe sine în evlavie față de Dumnezeu și mărirea lui, fixând mărirea stilului rennaissance și baroc; *San Gioacchino*, unde pietatea tuturor națiunilor s'a întrecut în pietate smerită față de sf. Scaun apostolic, toate aceste și sute și sute altele au întrecut și covârșit cu mult mărirea Romei străbune. Sunt expresiunea genuină a spiritului romano-latin, schimbă la față și purificat de spiritul creator al creștinismului.

Mai adăogați sutele de școli: Școli profesionale, școli primare, licee, gimnazii, zecile de academii și universități poliglote, cu mii și mii de studenți din întreaga lume; sutele de ordini călugărești de bărbați și femei, și de congregații, cari aici își au șefii lor; nenumăratele aziluri, orfanotrofii, spitale, institute de

creștere, case de exerciții pentru toate categoriile sociale; ospizii de peregrini, academii de pictură și artă bisericească, academii literatură bisericească și profană, apoi muzee profane și creștine, vechi și moderne, unde biserica a adunat cu pietate toate rămășițele trecutului, și-mi veți da drept, că *Roma creștină a întrecut cu mult splendoarea Rome păgâne*.

Numai Vaticanul în sine este o lucrare întreagă aparte, și-i dau drept profesor dela Cluj, care străbătând galeriile de pictură, sculptură, mozaic, biblioteca Vaticanului, și școlile lui Rafail ș. a. mi-a declarat în sinceritate însuflețirii sale și sub covârșitoarea impresie-lă stăpânie, că în Vatican a avut înaintea ochilor *impresia infinitului*. Dacă mai adăogați apoi la cetatea vie, ce se desfășoară în fața tuturor, viața ce pulsează în sute de piepturi și cu comorile-i nesfârșite de frumusețe. V'am pomenit, și *cetatea ascunsă în mănăstirile pământului*, cetatea morților, adăugând catacombelor, unde vezi, parcă, reînviată în cea mai curată glorie a creștinismului, tăria credinței vădită în gloria martirilor, exclami fără șovăire, că da, Roma este o lucrare unică, care a știut și știe să îmbine în sine cele mai superioare lumii antică, păstrată cu sfântă atenție monumentele sale, cu lumea modernă, trecută cu prezentul, și spui hotărât, că al ei este viitorul.

Dar vă veți întreba, cine a produs minunile aceste, *al cui este meritul*, că ve-

biserica de care se ține majoritatea cetățenilor lui, de alta. Episcopii au atitudinea cea mai discretă, iar presa pontificală se mulțumește a înlătura — ceace, trebuie s'o recușoastem, a făcut-o întreg și deplin — acuzațiile duse din partea cealaltă pentru a scuza rupura. În mâna Papei se găsesc prețioase interese franceze în Orient. E de așteptat, că pentru dănsule Roma catolică va avea aceeași grijă ca și până acum, că răsbunarea ei față de un regim se va manifesta printr'o curtenire și mai stăruitoare a poporului francez însuși.

Credincioșii bisericii ortodoxe din Polonia au proclamat și ei autocefalia, și — cu toate că sunt o mare minoritate în cuprinsul unei puternice țări catolice — au dobândit de la guvern o facultate de teologie ortodoxă la universitate. Catolicismul este în România un factor mult mai însemnat decât ortodoxismul în Polonia, și cu toate acestea vechea dogmă a bisericii noastre, de-a avea o facultate teologică universitară, este încă tot numai un „pium desiderium”. Și aceasta, afirmative, din cauza „toleranței” proverbiale a ortodoxismului nostru „dominant”.

Intr'un congres eparhial al preoțimii ortodoxe din Chișinău, ținut săptămâna trecută, s'a cerut să se intenvină la corpurile legiuipare pentru modificarea legii învățământului primar în sensul, ca *preoțimea se aibă de nou dreptul de-a preda religia în școlile private*. — Dreptul acesta e de dispoziție divină și atunci deprinderea lui, pe care legea din chestie nici nu-l suprima de altfel, nu se câștigă prin atari intervenții!

Ziarele otomane susțin, că patriarhul ecumenic expulsat din Constantinopol va convoca curând *un mare sobor al bisericii ortodoxe*, care va avea loc la Salonic. Soborul va ocupa de organizarea bisericii grecești și va indica viitoarea reședință a patriarhiei.

Cereți pretutindenea „UNIREA”

erindându-se încă și azi, după atâtea veacuri, în dinaintea ochilor noștri, mărirea Romei echi încremenită în forurile și arcurile de piatră, în termele și amfiteatrele, ce se zăresc acum? Al cui este meritul, că s'au înălțat atâtea monumente creștine și atâtea instituții de caritate, și de înaltă civilizație creștină? Iată răspunsul scurt și categoric: *Al Părinților, urmașii verhoenicului Petru într-o pricină pomenire*. Opera lor neobosită, răvna, ce nu cunoștea jertfă, a produs toate acestea, la îndemnul lor tainic mișcatu-s'au massele lumii întregii, ca să producă monumente „aere perennius”, spre gloria și triumful creștinismului romano-latin.

Și iată... acest al doilea Petru, părinte creștinătății, *Piu XI cheamă în acest an jubilar și sfânt cete de peregrini din lumea întreagă spre orașul sfânt al Romei*.

Gândul său este, să păstreze *venerabila tradiție a anului jubilar*, care în legea veche era anul păcii și al binecuvântărilor vremelice, iar în Legea nouă este anul bunătăților spirituale. Gândul său este, ca toți să-și pască sufletele, să-și îmbete privirile la vederea monumentelor vii ale creștinismului. Gândul său este, ca toți să se închine la mormintele Apostolilor, părinții credinței noastre, să se închine mormintele martirilor din catacombe, pentru ca cu toții să se inspire la vederea pildei minoase de devotament și abnegație până la sfârșirea vieții, și regăsindu-și echilibrul sufletească să trăiască lui Hristos și pentru Hristos,

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. *Romul R. Stoica* de protopop al Vărădiei, pe pâr. *Emil Sas* din Ramna de adm. protopopes (cu drept de-a purta brâu roșu) al tractului Vermeș, iar pe pâr. *Dumitru Lugoian* de adm. par. la Zăbrani.

Pentru o statuie lui Simion Bărnuțiu. La 1 Martie c. se va aranja la Carăii-Mari o serată artistică, menită a pune bază fondului necesar pentru un monument în amintirea marelui luptător național Simion Bărnuțiu, care și-a început studiile sale acolo. Acțiunea e pornită de un comitet, invitând obștea românească să sprijinească această idee, care trebuia să fie de mult un fapt împlinit. — Din partea noastră o salutăm cu toată căldura, rugând pe cititorii noștri să-și trimită obolul Comitetului de inițiativă din Carăii-Mari.

Locale. Dumineca viitoare, prima din săptămână, va predica în catedrală Reverendul *Augustin Popa*, profesor la Academia de teologie.

— Festivalul aranjat de elevele liceului de fete în sara zilei de 25 Februarie a fost o *adevărată sărbătoare artistică*. Grație talentului de organizare a celui ce a fost sufletul întregului festival (prof. *Alexandru Lupeanu*), „Fetița orfană” s'a jucat în condiții, cari ar fi făcut cinstite oricărei scene de oraș cu teatru stabil. Actul prim cu deosebire, cu minunatele lui efecte de lumină, a fost un spectacol, a cărui amintire nu se va șterge curând. Iar ansamblul de cor și orchestră — o minunată compoziție a maestrului N. Oancea dela Sibiu, stăpânită cu multă dibăcie de profesorul Octavian Pop —, cu ale sale înălțimi din blăstăm „Căpeteniei ieielor” și din judecata „Sfintei Dumineci”, învrăstăte cu ghiduşile lui „Zefir”, cu jocul artistic al babei „Marțolea” și cu „ținținitul” minunatului „Greer”, a fost o prestație de înaltă valoare artistică. Un frumos cuvânt de deschidere al prezidentei cercului literar despre mitropolitul Al. Șt. Șulufiu, întemeiatorul școlii noastre de fete, o declamare și câteva jocuri naționale, au între-

git frumosul program al serii, la care a asistat atâtea lume, cum nu s'a pomenit decât la sărbătorile de 3/15 Maiu. — Liceul nostru de fete a înscris prin acest festival o frumoasă pagină în cartea istoriei sale.

— Azi, Sâmbătă, se va aranja din partea tinerilor meseriași și comercianți din loc o *petrecare cu joc* în sala de gimnastică a liceului. — Inceputul la orele 20^{1/2}.

Impotriva prostituției. Federația internațională pentru abolirea prostituției ca instituție legală și tolerată de stat, a lansat de curând un nou apel către întreaga lume civilizată, din care reținem următoarele: „Considerând, că organizația prostituției sub ocrotirea autorității publice este o greșală higienică, o nedreptate socială, o monstruozitate morală și o crimă din punct de vedere legal, federația caută să ridice opoziție contra acestui sistem și să provoace condamnarea lui pretutindeni. Alături de chestiunile în directă legătură cu acest scop, federația a întreprins și un studiu științific al prostituției. Ea a organizat o anchetă întinsă și permanentă asupra efectelor ei, precum și a mijloacelor de a le remedia”. — O secție a acestei federații s'a înființat și la București sub prezidenția dnei Mihaela Catargi, care studiază această problemă în România.

Preschimbarea biletelor de 500 Lei. Pe lângă retragerea din circulație a biletelor mici de 1 și 2 Lei și înlocuirea lor cu monete metalice, ministerul de finanțe a hotărât încă de anul trecut și preschimbarea bancnotelor de 500 Lei. Pentru efectuarea acestei operațiuni, ministrul de finanțe va institui în curând o comisiune, care se va compune dintr'un reprezentant al său, unul al Băncii naționale și altul al Înaltei Curți de Conturi.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan, publică, cu terminul de 10 Martie concurs la parohiile *Huedin* (împreună cu oficial protopopes al Morlăcii), *Agristea* (prot. Ibașfalău), *Aruncuta* (prot. Cojocna), *Orosfaia* (prot. Fărăgău), *Noșlac* (prot. Murăș-Uioara) și *Panticeu* (prot. Dârgea).

— P. Ven. Ordinariat de Oradea-mare publică, cu terminul de 15 Martie, concurs la pa-

lăpădând toate deșertăciunile lumii. Gândul său este, ca tuturor cari se vor mărturisi cu pocăință fierbinte la picioarele preoților Domnului, acolo în orașul etern, și se vor împărtăși cu Trupul Domnului și Dumnezeuul nostru Isus Hristos, vizitând totodată și cele 4 basilici și rugându-se, — să le deschidă isvoarele harului, iertându-le pedepsele cuvenite de după păcat din visteria nesecată a vredniciei Domnului Hristos, a Maicii Domnului și a tuturor sfinților...

Gândul său este, ca toți peregrinii din lumea întreagă să vadă *marea și minunata expoziție vaticană*, unde în zecile și zecile de paviloane vede omul tot ce a lucrat această biserică pentru lățirea creștinismului în lumea întreagă, până la marginile pământului, chiar și între popoarele cele mai barbare. Să vadă lumea toată, cum a binemeritat biserică aceasta, hulită și batjocorită de dușmani și adversari, de civilizație și creștinism, innobilând sufletește toate popoarele și ridicându-le la cultură nebănuită...

Gândul său este... ca după acest războiu groaznic al lumii să se stingă *ura și zavistia între popoare*, și să vină cu toții, dela răsărit și dela apus, dela miazăzi și dela miazănoapte, între zidurile încăpătoare ale Romei, unde această Mamă venerabilă, matroană sfântă, ce a văzut veacurile trecând peste creștetul ei nemuritor, îi va strânge pe toți fiii acestui pământ la sânul său cald și-i va vedea pe toți îngenunchiați la aceleași altare, rugân-

du-se fierbinte unul pentru altul, după porunca Evangheliei mântuitoare...

Gândul său este, să inspire fiecărui creștin din lume *dorul unirii tuturor bisericilor într'o unică biserică*, în biserică universală a Romei, așa cum a fost sub sfântul Apostol Petru.

Ce spectacol măreț va fi acolo în Roma, Iubiților mei! După toate prevederile omenești va fi o adevărată migrațiune de popoare spre Roma. Valurile de oameni se calculează, că vor îngroșa cifra de două milioane. Și aceste două milioane, credeți-mă pe cuvânt, prin rugăciunile fierbinți, ce le vor rosti pentru pacea și înfrățirea lumii, vor străbate cerurile, scoborând pacea de sus, de pe plaurile nemuririi veșniciei lui Dumnezeu.

Este oare iertat, Iubiților mei, ca tocmai noi Românii, fii alinați ai Romei, să lipsim dela acest banchet mistic al tuturor neamurilor creștine, ce se vor îngrămădi între zidurile Romei? Cred, că nu! Deci stăruitor vă îndemn, ca toți ceice puteți s'o faceți, să grăbiți a vă înscrie în ceata de peregrini, care va porni din mijlocul nostru spre Roma bătrână.

Acestea făcând și îndemnând cât mai mulți să coopereze în mod efectiv la înfăptuirea gândului nostru măreț, ca să-i facem bucurie inimii de părinte a lui Pius XI și să ne cinstim noi pe noi, — veți procura arhierului vostru clipe de bucurie și de înălțare sufletească.

rohiile Istrau (prot. Carăii-mari) și Ciumești (prot. Eriu).

† **Veronica Poruția n. Marincaș**, soția preotului nostru deficient Samoil Poruțiu din Turda, s'a stins la 23 Februarie în anul 67 al vieții. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii”.

B. Lugoj. În numărul viitor vom publica Apelul comitetului provincial, în care veți avea apoi toate amănuntele referitoare la pelerinaj.

„Țara Noastră”. Cluj. Aveți toată libertatea de-a crede ceea ce spuneați în numărul mai nou del 22 Februarie, că »parlamentarii gr.-catolici au arătat cu acest prilej (e vorba de înființarea patriarhatului N. R.), că bucuria bisericii ortodoxe române a aflat răsădit adânc și sincer în inimile lor» — și te pomenești că o fi fost chiar așa! Liberi sunteți de asemenea să spuneați, că »discursul rostit la Senat de părintele protopop Dr. E. Dăianu... va însemna o pagină luminoasă în istoria înființării patriarhatului român» și — probabil că Sfinția Sa, care, după cum se știe, a vorbit acolo în calitate de reprezentant al partidului averescan, este... de aceeași părere. În sfârșit cine ar putea să Vă oprească de-a nu vedea în acest discurs »un semn... al unor vremi pe cari le visăm — cum spuneați — și despre cari credem că nu sunt depărtate», dar chestia e, că împlinirea »atât de apropiată» a acestor »visuri» ale DVoastră, nu atarnă numai de sentimentele politice ale unuia sau altuia, ci cu totul de alți factori, ale căror convingeri, desigur mai puțin politice, spun dimpotrivă, că »visul» DVoastră (!) nu se va realiza... niciodată. — Sunt, vedeți, și visuri de acestea!

„Biserica ortodoxă română”. București. Întâiu, Vă mulțumim pentru atenția deosebită de-a începe și de-a încheia cu noi primul articol, de aproape 8 pagini din numărul DVoastră din urmă (Ianuarie). Iar în locul al doilea, Vă rugăm, a-ropos de scrisul dlui Ghiță »în jurul catolicismului», să atrageți atenția autorului asupra faptului, că dacă noi »n'am luat notă de apariția cărții» dsale, având astfel »o atitudine identică cu a foilor și revistelor ungurești», este a se atribui singur împrejurării, că d. Ghiță nu ne-a onorat și pe noi cu un exemplar al cărții, asupra căreia i-ar fi plăcut totuși — cel puțin așa reiese dintre șire — să aibă și părerea »Unirii». Iar de aici nu ni-se poate face, sperăm, nici un cap de acuză.

S. Timișoara... N'avem la redacție »Nădejdea» dela DV. și astfel până a nu ni-o trimite n'am avut cunoștință de ineptiile dezbătute în coloanele ei de »diaconul (ortodox) Timotei». Ele nu merită însă o atențiune mai deosebită, fiindcă a spune, că »Unirea» dela 1700 a fost, cu toate binefacerile ei culturale, o lovitură mortală aplicată românismului (!) ardelean, este o afirmație atât de stupidă, încât n'o întrece decât infamia de-a spune că »Blajul (!) a pus în fruntea bisericii dela Sibiu pe... Mangra». — Nu, cu astfel de oameni noi nu stăm de vorbă!

Of. par. Urziceni. Am primit suma trimisă; dar după abonamentul pe 1924 n'a fost plătit, am putut trece pe anul 1925 numai 30 Lei. — Vă rugăm deci să trimiteți și restul.

Of. paroh. Țaga. Din suma trimisă, 150 Lei am predat »C. C.» iar restul a rămas în abonamentul anului 1923 și 1924.

M. Sighișoara. Chităm primirea sumei de Lei 120, trimisă de tatăl Dvoastră.

Of. par. Oradea-Olosig. Achitat până la finea anului.

P. Beiuș. Pe anul 1925 mai restăți cu 65 Lei.

„SPORIUL”. Insoțire de credit, Bazna

Convocare.

Membrii Insoțirii de credit »SPORIUL» din Bazna sunt conchiemați la

Adunarea generală ordinară,

care se va ține în localul școlii române din Bazna, la 9 Martie 1925 orele 2 p. m.

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți, alegerea alor 2 verificatori și a notarului.
 2. Prezentarea bilanțului de pe anul 1924.
 3. Raportul Consiliului de administrație și de censoși, darea absoluturului îndatinate.
 4. Hotărâre asupra împărțirii profitului curat.
 5. Eventuale propuneri.
- Bazna, la 22 Februarie 1925.

(35) 1-1

Direcțiunea

Reuniunea de Consum, societate pe acții, Boufariu inferior

Convocare.

Reuniunea de Consum, societate pe acții în Boufariu inferior, va ține

A XVIII-a adunare generală

la 9 Aprilie st. n. 1925 în localitatea Institutului la 10 ore a. m. — la care On. acționari sunt rugați a lua parte în persoană, sau prin delegați.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre agendele Institutului pe anul al XVIII-lea de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Darea absoluturului.
4. Alegerea Consiliului de administrație pe timp de 3 ani.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Active	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1924.	Act	
1. Cassa în numerar	61,680.85	1. Capital social	20,000
2. Mobiliar	397.50	2. Fond de rezervă	7,664
3. Marfa în prăvălie	11,411.59	3. » culturală	1,636
4. Efecte	42.75	4. » dubioase	2,000
		5. Dividență neridicată	24
		6. Rem. neridicată	50
		7. Profit curat	42,158
	73,532.69		73,532

Eșite	Contul Profit și Pierdere la 31 Dec. 1924.	Intr	
1. Provent	50.—	1. Profit dela mărfuri	51,198
2. Spese generale	1,116.—		
3. Imposit	3,925.12		
4. Dare comună	3,949.17		
5. Profit curat	42,158.40		
	51,198.69		51,198

Boufariu inferior, la 31 Decembrie 1924.

Romul Raca m. p. Petru Delinesc m. p. Romulus Agliceriu m. p.
Iuon Boldea m. p. Iosif Agliceriu m. p.

membri în direcțiune.

Contul bilanțului și al profitului l-am examinat și l-am aflat exact și în consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

Petruți Raca m. p. Domnosie Raca m. p. Moise Simulesc m. p.
comitetul de censoși.

In atențiunea orfanelor

Caut o fetiță orfană de ambii părinți din familie cinsuită în vârstă de 9—12 ani, pe care mă angajez s'o susțin până s'ar mărita, când ași înzestra-o cu toate celea de lipsă.

Chețiu (poșta Cheuchiș), județul Solnoc-Dobâca.

Ilie Blaga

(22) 1-3

paroh gr.-catolic român.

SERVICIU.

Se caută o femeie inteligentă, văduvă, fără copii, în vârstă de 40—50 ani pentru conducerea independentă a unei mici gospodării — cu personal suficient.

Familia e constatătoare din soți și un băiat de 11 ani.

Se recere, pe lângă modestie, viață ireproșabilă și abilitate perfectă în conducerea unei case.

Se asigură tratament domnesc și familiar.

Ofertele însoțite de o scurtă descriere a vieții, se vor trimite Administrației ziarului „Unirea”, de unde se vor speda la destinație. (28) 1-1

Oficiul protopopesc gr.-cat. al Ludoșului

Nr. 210—1925.

Publicare de concurs.

Pentru completarea postului cantoral parohia gr.-cat. Iclânzul, se publică concursul terminul de 10 Martie 1925, pe lângă toate emolumentele:

1. Folosința unei grădini (fără casă) de 1/4 r
2. De casă va trebui să se îngrijească cantorul ales.
2. Folosința alor 7 jug. arători;
3. Folosința unui jug. cositor;
4. 1/3 parte din stolarele îndatinate.

Cererile însoțite de atestat de boter diplomă de cantor sunt a se înainta Oficiului protopopesc gr.-cat. al Ludoșului, până la minutul mai sus amintit.

Ludoșul-de-Murăș, la 17 Februarie 1925

Enea Pop Boter
protopop.

(22) 2-2

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la mort

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5 lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(7) 15-20